

AUTONOMIA, «IMPERIALISME CATALA» I ALTRES HERBES

PER AINA MOLL

Vivim uns moments crítics, apassionants... i perillosos per a la salut: el perill d'infart de miocardi deu haver augmentat considerablement aquests darrers mesos, no sols per al líders dels nostres innombrables partits polítics, sinó per a tots els ciutadans —que haurien d'esser TOTS— que es preocupen per la situació del país i per les perspectives de sortida a una etapa vertaderament democràtica. L'alternància d'angoixa i d'esperança, d'alegre optimisme i de pessimisme aclaparador, de calma i d'enrabiades, forçosament ha d'alterar l'equilibri nerviós de qualsevol ciutadà. Tan aviat sembla que no podem somnijar l'amnistia, com ens la prometen per d'aquí pocs dies, i quan quasi ens ho hem eregut, ens parlen de "mesures de gràcia"... Tan aviat sembla que els socialistes estan a punt d'unir-se —a la fil—, com els trobam més dividits que mai i alguns amb sigles idèntiques, per acabar de despistar l'electorat. Tan aviat sembla que estam a punt de veure legalitzat el PCE, com ens diuen que l'assumpte ha passat al Tribunal Suprem però que això només representa un compàs d'espera d'un mes, i l'endemà corre l'espècie que la legalització es presenta difícil; no parlem ja dels partits que se situen a l'esquerra del PCE. En canvi, els qui es col·loquen a la dreta de l'Aliança Popular, no tenen problemes de legalització: Deu ser que ells sí que han donat proves d'autenticitat democràtica... Es veu que les llibertats democràtiques, per petites que siguin, engaten la gent, després d'un llarg període d'abstinència total. No es comprèn l'enorme proliferació de partits polítics —ja se n'han presentat 80 al "succedani de finestreta", i els que "cauran" encara!—, si no és com a reacció, després de l'empatx de partit únic. Però aquesta proliferació és desesperant, quan una pensa que, per a

aquesta espècie de Corts Constituents que tothom reconeix que haurien de sortir de les eleccions, amb un "ventall" de cinc corrents ideològics ben definits —i amb noms ben clars, per evitar confusions a un poble que no havia tingut mai fins ara l'ocasió de votar—, n'hi hauria hagut ben bé prou.

Per acabar-ho d'adobar, els partits no presenten encara programes clars a l'electorat: no ho poden fer, perquè fins ara "no existien", i encara que facin ara jornades intensives per a treure'ls ràpidament, ja me direu quants de votants hi ha capaços de llegir-los tots i de fer-se una idea clara del panorama abans d'acostar-se a les urnes, si és que resulta ver que les eleccions es faran d'aquí pocs mesos...

Fins ara, poques coses sap el poble dels partits. Sap, això sí, que TOTS són democràtics i regionalistes o nacionalistes, i que quasi tots són socialistes (amb adjectius complementaris o sense)... Tots o quasi tots són partidaris també de l'autonomia (regional o nacional) dels diferents pobles de l'Estat...

Tot això està molt bé, mentre es tracta de simples noms que "sonen bé i estan de moda", sense especificar què volen dir. Els problemes comencen a sortir quan es tracta de concretar en què consisteix per a cadascú la democràcia, el regionalisme o el nacionalisme i l'autonomia.

A les Illes acaba de veure la llum un "avantprojecte d'Estatut de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera" (títol que fa patent per si sol la dificultat de trobar un nom comú a aquesta entitat), que hem de saludar amb satisfacció perquè suposa el primer esforç seriós fet entre nosaltres per donar forma concreta a les ansies autonòmiques que quasi tots deim tenir. Diumenge que ve serà presentat solemnement a Cura, i en un altre lloc d'aquesta Columna de Foc en publicam el primer títol, amb el propòsit d'anar

publicant els altres en setmanes successives. Hem de tenir en compte que és un simple avantprojecte, i que es presenta amb el propòsit d'obrir el debat per a la redacció del projecte definitiu, que en tot cas haurà d'esser aprovat pel poble de les Illes. Per això seria important que sortissin a llum aviat altres avantprojectes que s'han anunciat, a fi que el debat s'establís de manera àmplia, tenint en compte les diferents alternatives proposades, i oferís al poble opcions clares i raonades.

En canvi, hauríem d'evitar les crítiques gratuïtes, que sols poden augmentar la confusió, com n'hem vist ja de publicades. Per exemple, la d'un senyor que diu que de l'avantprojecte "només en sap lo que n'ha llegit a la premsa" (que per cert és molt poca cosa, exceptuant el Diari d'Eivissa, que el va publicar íntegre, però aquest es veu que no l'ha llegit). Aquest desconeixement que confessa, no l'impedeix afegir que "s'ATREVIRIA a dir que és un projecte que conté tots els elements dels quals s'ha de prescindir" i que "amb demagògia, pancatalanisme i pèrdua del sentit realista es poden escriure peces surrealistes, però no ordenar la convivència d'una comunitat".

La mateixa acusació de manca de realisme i de sentit li fa un altre crític que dona com a exemple "que ens vulguin endossar la bandera catalana com oficial de Mallorca, i que es disposi que l'òrgan suprem s'hagi d'anomenar Generalitat". I afegeix "Per favor, cerquem expressions pròpies".

Els dos crítics admeten l'existència dels Països Catalans com a entitat cultural i la rebutgen totalment com a entitat política. I, naturalment, tots dos parlen del perill de l'imperialisme català".

M'hauria agradat que aquests senyors haguessin concretat una mica com és la

"realitat" tal com ells la veuen, i com ha d'esser un projecte d'estatut per esser realista, tenir sentit i ordenar la convivència d'una comunitat. Tal vegada vaig errada, però el to de les seves declaracions em fa pensar que parteixen d'una posició centralista, d'una visió de les illes com a "província" i d'un anticatalanisme furios. Si és així,estic d'acord que la seva postura és "realista" (però ho hauria estat més fa cinc anys), en el sentit que està d'acord amb la realitat oficial actual. Però es tracta precisament de cercar la manera de sortir d'aquesta "realitat" que segons sembla no agrada a ningú, i que evidentment de cada dia és "menys real".

No vull fer ara una defensa de l'avantprojecte: d'una banda perquè, encara que l'he llegit, no l'he "digerit" prou per a prendre posició, i d'altra banda perquè confii que hi haurà gent més entesa i més qualificada que jo per a fer-ne una crítica seriosa. Però sí que vull comentar les acusacions dels dos crítics citats, perquè em semblen injustes.

En primer lloc, el "realisme" d'un avantprojecte d'estatut no ha de consistir a donar com a bona la falta de consciència d'una gran part del poble de les illes respecte a la seva pròpia identitat: aquesta manca és deguda a la deformació de quaranta anys (i "busques") de "rentat de cervell" sobre "Espanya, una, grande y libre", i sobre l'"imperialisme català", que han fet creure que unitat volia dir "uniformitat", que estimar una llengua que no fos l'"espanyol" era esser "un mal espanyol" i que reconèixer que som catalans era, o bé esser "separatistes", o bé uns infeliços anyells disposats a deixar-se devorar pel "llop català".

Esser realistes vol dir tenir plena consciència de la nostra identitat com a poble, de la nostra llengua i cultura

(Passa a pág. sigüent)

UNA AMNISTIA PER A QUE?

El 15 de novembre de 1975, el Rei Juan Carlos, signava un real decret en el que concedia un indult general amb motiu de la seva coronació, aquest es resumia en beneficiar les penes de privacions de llibertat, pecuniàries i de privació del permís de conduir imposades o que poguessin imposar-se per delictes i faltes previstes en el Codi Penal, Codi de Justícia Militar i lleis penals miltars, que foren comeses abans del dia 22-11-75. Més avall, a l'article tercer del decret, es concretaven expressament les limitacions de l'indult: delictes de terrorisme i conexas, delictes de propaganda de sentit terrorista i pels delictes de pertànyer a associacions, grups o organitzacions compreses a la legislació sobre terrorisme. També ho eren els delictes monetaris compresos a l'article 283 a 290 del Codi Penal i els de la Llei de Delictes Monetaris de 24-11-36. (Aquests es refereixen a la falsificació de paper moneda i la seva introducció a l'Estat).

L'indult fou la resposta d'un primer govern de la monarquia que volia esborrar la llegenda negra (amb justícia guanyada) que rodejava tota cosa provinent del règim franquista. Als crítics d'amnistia d'una oposició desigual, dividida i sense una idea clara del que volia que passés a l'Estat Espanyol (recordem que encara es jugava amb les possibilitats de la Junta Democràtica, i després la Plataforma, per a donar una alternativa de govern provisional) contestà el Rei amb una maniobra que inicià el procés de divisions del bloc, ja informe i gens definit, de l'oposició: l'indult. Un indult que, en realitat sols beneficià alguns sectors de classe mitjana en quant era qui més es trobaven afectats pels delictes

que tractava l'indult. En canvi les classes obreres no veien reflectides llurs necessitats en un indult que sols els afectava en petita part. La gestió del Rei en aquells moments, en esferes polítiques, fou justificada des de l'esquerra moderada, com a una mesura PRUDENT per a no alterar l'anomenat Búnker, fins la dreta que la interpretà com a una mesura PRUDENT per a tranquil·litzar l'esquerra. El fet es que des de la perspectiva d'un any i mig, l'indult era mostra del que es faria en el futur a l'Estat Espanyol, es a dir era la mostra de les limitacions de la democràcia que es preparava per l'Estat.

El 30 de juliol de 1976, es concedí una "amplia amnistia", el text es referia als "delictes d'intencionalitat política i d'opinió compresos al Codi Penal o lleis penals especials, en tant no hagin posat en perill o ferit la vida o la integritat de les persones o el patrimoni NACIONAL (estat) a través del contraban monetari... ja es fes dins o fora de l'Estat Espanyol, sempre que la competència pel seu coneixement correspongués als tribunals espanyols". Es referia també als delictes d'ordre militar, pròfugs i desertors, i els de tipus administratiu exceptuant els tributaris" (...).

Els pobles de l'Estat Espanyol tornen rebre un altre avís del futur que es preparava per l'Estat. El fet d'una amnistia que beneficiaria sols una part qualitativament poc important dels presos polítics i que no s'aplica al món del treball, fou una treta per a la solució d'uns tipus de problemes interns i el primer intent d'institucionalitzar a nivell públic la línia política que duria el President Suárez, i que tengué la primera fita important en el Referèndum de 15 de desembre:

L'amnistia, per altra banda, incloïa el contraban,

beneficiant un sector de població que res no tenia a veure amb el diseg polític de l'oposició democràtica. Per una segona vegada els beneficiaris, en definitiva, eren les classes d'una o altra manera complices amb el poder, si no desarmelades dels anhels de TRANSFORMACIO POLITICA que demanaven els pobles de l'Estat.

Des de llavors l'oposició democràtica anà reduint les seves exigències, per la consecució d'una mena de pacte amb el govern. Els punts de batalla d'aqueixes negociacions foren diversos al llarg dels mesos, però el cert es que l'habilitat de Suárez, jugant amb converses privades amb els líders de l'"esquerra oficial", aconseguí dividir sensiblement el bloc de l'oposició, ja de per si molt dividit, cloent l'any amb la maniobra del referèndum, amb la qual l'oposició, en general, és còmplice en tant no mantingué una posició combativa a les campanyes d'abstenció.

En aquests moments es torna parlar d'amnistia (àdhuc d'Amnistia Total) i de l'aplicació del dret de gràcia. La tractària de les concessions en aquest sentit fetes per la monarquia, ens ensenyen a desconfiar de les intencions d'aquests tipus de maniobres i per això es precis reclamar una posició ferma de l'oposició, tota, l'anomenada democràtica, la més centrista i la més esquerrana per a evitar que una amnistia total o una aplicació del dret de gràcia pugui significar la posada en llibertat de bandes i personalitats del feixisme, que són realment qui poden posar en entredit una possibilitat democràtica per l'Estat Espanyol.

ANTONI JAUME